Ч. 62. (561.). Львів, второк дня 27. марта 1917. Рік III.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 10 сот. На провінції 12 сот. В зайнятих територіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна часопись. (Редакція: Руська ч. 3).

Виходить що дня рано крім понеділка.

Умови передплати у Львові:	
На рік	24·— К.
„ півроку	12·— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

В краю і державі:	
На рік	32·— К.
„ півроку	16·— „
„ чвертьроку	8·— „
„ місяць	2·70 „

За границю:	
В Німеччині	37 мар.
В Америці	11 дол.
В инших державах	54 фр.

Хаос в Росії.

Визнати ся докладно в тім, що тепер дієть ся в Росії, зовсім не можливо. Революція сама собою вводить в державне житє страшний заколот. Додаймо до того, що майже всі вісти з Росії до нас переходять через анґлійську цензуру, отже не без сторонничої закраски. Є ще друге жерело, з котрого осередні держави черпають відомости про положенє в Росії, а се оповіданя російських втікачів, що прибувають до Швеції. Та як рівнож не певне і се жерело, пізнаємо найкрасше по тім, що з нього виходять вісти одні другим просто противні.

Після „урядових“ донесень революція в Росії пішла зовсім гладко. Ціле безмежне царство, враз з Фінляндією, Туркестаном і Сибіром прилучило ся до нового правительства. Ціла революція тривала кілька днів. Клич: „Геть з старим режімом, нехай живе демократична держава“, клич, який вийшов з Петрограду, приняла вся Росія одноголосно і в одній хвили впала абсолютна монархія. Після обчислень коштував Росію сей переворот на 130 міліонів населеня всього 2.000 в убитих і ранених. Нелад в державі тривав кілька днів, тепер вернуло всюди нормальне житє. Нове правительство працює запопадливо над здійсненем засад, проголошених в своїм моніфесті. Доказом сього політична амнестія і привернене фінляндської конституції. Нове правительство усунуло ґубернаторів і передало місцеву власть в руки предсідників земств, як тимчасових комісарів. Щоби забезпечити край перед пробою протиреволюції і монархістичної пропаґанди, інтернувало правительство царя і царицю в Царськім Селі. Міністер справедливости вніс на міністерській раді проєкт закона в справі знесеня кари смерти, допущеня жінок до виборів до конституанти і видав приказ, щоби вертали в Росію всі еміґранти та прогнані. По містах заступлено поліцію горожанською міліцією. Часописи виходять без слідів цензорської насили. Публичне житє процвітає. Вісти з провінції надходять вдоволяючі.

Так представляють положенє в Росії урядові російсько-анґлійські телеґрами.

Трохи инакше, трохи не так рожево малюють положенє штокгольмські телеґрами. Після них революційна Росія поділилась різко на два табори; один з них, табор соціялістичний, приходить щораз більше до значіня. „Русскія Ведомості“, „Русское Слово“ і „Утро Россі“ висказують отверто своє побоюванє, що російська революція візьме соціялістичний оборот.

Не без сили та значіня також старий режім. За ним стоять міста Екатеринослав, Київ, Самара, Харків і Владикавказ. Одесса і Казань мовчать. В Нижнім Новгороді значні заворушеня. В Курську повстав робітничий комітет, який звертаєть ся проти нового правительства. Освободжений з Крестовської тюрми орґанізатор російської революції в 1905 р. Крусталев-Носсар станув нечайно на чолі теперішнього соціялістично-революційного руху, що вже станув різко проти комітету думи.

Який справді запанував в Росії хаос, свідчать ось хочби такі знаменні подробиці: Орґан православного духовенства „Петроградскій Листок“, став тепер зовсім атеістичною часописю, а парофільська „Петроградська ґазета“ містить тепер погані карикатури царя Миколи II.

Революція в Росії.

Нове правительство за війною.

ЛЬОНДОН (Ткб). Кореспондент часописи „Daily Telegraph“ мав розмову з Мілюковим. Мілюков сказав, що війна до побіди буде основним тоном і рішаючим чинником в ситуації. Єдність і свобода народу в цїли осягненя побіди, се теперішна політика російського народу. Ще завчасно на те, щоби говорити про вплив революції на заграничну політику, але він (Мілюков) переконаний, що Росія вийде з неї сильнїйшою, як коли небудь. Що до Польщі, то Мілюков заявив, що обітниця незалежної, зєдиненої на ново Польщі під володїнєм російського царя тепер очевидно вимагає ревізії, та в тих бурливих днях не було ще часу на розглянене сеї справи. Вкінци Мілюков сказав, що виділ робітничих послів не спричиняє йому журби.

Державна Рада за революцією.

БЕРНО (Ткб.). До „Temps“ доносять з Петрограду, що всі члени поступового бльоку державної Ради та [illegible] Найгарда віддаєть ся до розпорядимости нового правительства.

Вел. кн. Микола Миколаєвич виїзджає з Кавказу до Петрограду.

КОПЕНГАҐА (Ткб.). Доносять з Петрограду: Вел. кн. Микола попращав ся торжественно з військом і цивільним населенєм Кавказу. Він виголосив промову, в якій візвав всіх, щоби були згідні в праці над побідою і над укріпленєм свободи краю. В тих днях дожидають приїзду вел. кн. до Петрограду.

Оборонець старої системи.

БЕРНО (Ткб.). Французька преса дізнаєть ся з Петрограду, що ґенерал Іванов одинокий старав ся вратувати давну систему правлїня. Він приказав військам в Царськім Селї вийти проти революціонерів. Залога, яка вже була прилучила ся до революції, іменувала трьох відпоручників до переговорів з Івановом, однак він велїв їх увязнити. Після того залога повідомила ґен. Іванова, що палата в Царськім Селї, де перебуває цариця з дїтьми, буде збурена стрілами, коли відпоручники зараз не будуть випущені на волю. Іванов, видячи, що справа програна, втік.

Вел. князь Кирило складає команду маринарки.

БЕРНО (Ткб.). До дневника „Express de Lyon“ доносять з Петрограду, що вел. кн. Кирило зложив команду ґвардії маринарки.

Конституанта в Москві.

БЕРНО. Рада міста Москви, зажадала, щоби конституанта зібрала ся в Москві.

Царська пара.

БЕРЛЇН (Ткб.). „Berl. Tagblatt“ доносить: Один з російських дневників подає оповідане одного ґенерала про події в Петроградї в перших дни революції. Приступлене ґвардії до революції зробило на царя велике враженє. Ходив цїлий день немов непритомний, не говорячи анї слова. Ждучи делеґатів Думи, ходив цар самітний, а нїхто нї з жовнїрів нї з публики не зважав на нього. Бажанє царя, щоби міг з родиною перенести ся до Лївадії, не буде здаєть ся сповнене. В рахубу входить тільки побут в Анґлії.

КОПЕНГАҐА. (Ткб.). Повернув з Петрограду директор бактеріольоґічного інститута Мадсен, який оповідає, що цїлий час революції був у Петроградї. На візванє цариці був у неї в Царськім Селї. Цариця приняла його в одязї санїтарки. Цариця була блїда, але держала ся з гідністю. Мадсен описує наґінку, яку товпа урядила на Німцїв і особи з німецькими назвищами. Найбільшу сензацію викликає те, що сам Протопопов удав ся до Думи до міністра судівництва Керенського і повідомив його, що поліція уставила всюди машинові карабіни. Ся інформація улекшила побіду революції.

Коаліція і Америка признають нове правительство.

ПЕТРОГРАД (Зет. аґ.). Амбасадори Анґлії, Франції, Зед. Держав та Італії висловили міністрови заграничних справ спільне урядове признанє їх державами провізоричного правительства російського та просили про визначенє дня, в якім могли би торжественно повторити заяву того признаня.

Революція се початок нових катастроф.

БЕРЛЇН. (Ткб.) „Lokalanzeiger“ доносить з Штокгольму: Богато чужих горожан виїхало з Росії до Швеції. На їх думку теперішні події є тільки початком нових катастроф. Навіть найбільші приятелї Росії і антанту сумнїваютьcя, щоб революція могла утворити корисний орґанізм.

Вони кажуть, що є видимі признаки, що розпочинаєть ся розклад. Є певне, що підчас несупокоїв у Петроградї застрілено 8 Анґлїйців і 1 Данця.

Соціялісти-революціонери старали ся підбурити населенє проти Анґлії, до чого був пригожий ґрунт. Число вбитих подають найменше на 20.000. Урядове представленє, що згинуло 2000 осіб, є неправдиве.

Політичні вязні на свободї.

ПЕТРОГРАД. (Петр. тел. аг.) Підчас увільнюваня політичних вязнів товпою революціонерів в Орлї втік також ґенерал Ґріґорєв, який піддав Ковно.

Инші вязнї, які його пізнали, почали кричати, що зрадника треба знов замкнути; ґенерала замкнено знов. В Херсонї 1700 вязнїв обезоружило вязничу сторожу. Вязнї вдерли ся до другої части вязниці і увільнили ще 200 вязнїв. Осталих ще 300 вязнїв увільнила товпа, вдерши ся до будинку вязниці. Вязнї розійшли ся по містї. Не було смертних випадків.

Фальшиві інформації Протопопова.

ПЕТРОГРАД. Показуєть ся що-раз виразнїйше, що Протопопов фальшиво інформував царя і міністрів. На міністерських нарадах заперечував істнованє якого-небудь руху, або говорив, що той рух не має нїякого значіня. Ґен. Коновалов запевняв царя, що 30,000 війська з панцирними автомобілями стоїть у готовости, щоби здавити бунт.

Про правдивий стан переконали ся міністри аж тодї, коли ґвардія почала бунтувати ся. Пізнано, що запевненя Протопопова були

фалшиві, і виключено його з ради міністрів. Префект поліції запевняє, що ніколи не видав приказу стріляти з скорострілів.

Максим Ґоркий за миром.

БЕРЛІН. Дневники доносять з Мельви: Максим Ґоркий вислав на руки правительства і комітету ґратуляційне письмо, в котрім взиває правительство заключити мир, бо людство вилило вже досить крови.

Нове правительство віддасть не тільки Росії, але цілому людству велику прислугу, коли доведе скоро до мирових переговорів.

Микола Миколаєвич усунений?

ПЕТРОГРАД, В. кн. Микола звільнений зі свого становища як начальний вожд. Той уряд аж до іменованя наступника обіймив ґенерал Алексеев.

Цар і присяга.

Через Женеву подають з Петрограду, що цар Микола II. мав звільнити військо і урядників від присяги вірности. Командантів Еверта і Ґурка покликало нове правительство до Петрограду.

Голод на Волині і в Бесарабії.

ХРИСТІЯНІЯ. В волинській ґубернії і в Бесарабії мали вибухнути голодові ворохобні. В Житомири, Новгороді, Волинську і Луцьку прийшло до голодових сутичок, які мали довести до зрабованя етапних станиць. Мимо військової охорони розрухи тривали 4 дні, бо військо здержувало ся в стріляню. Командант Луцька спровадив формації, на які міг числити, велів розстріляти деяких жовнірів, що не хотіли ужити оружя на ворохобників. Коштом богато кровавих жертв зломано врешті ворохобню.

Деякі ґенерали проти провізоричного правительства.

Через Швайцарію подають, що начальний ґубернатор Архангельська, ґубернатор Туркестану, ґенерал Куропаткін і командант Севастополя увязнені з того приводу, що мали не признати провізоричного правительства.

Про ґубернатора Твеору ходять чутки, що його вбито.

Ще один маніфест.

ПЕТРОГРАД. В новім маніфесті, який видало революційне правительство, читаємо: Ворог буде намагав ся використати всяку слабість великих армій на російськім фронті. З настанем весни його фльота буде знов свобідна, наша столиця буде тоді знов загрожена. Побіда ворога рівнала би ся поваленю свободи Росії.

Пруський вояк позбавить Росіян всяких свобід і приверне панованє царя над угнетеним народом.

Центральний виділ і парляментарна фракція конституційно-демократичного сторонництва в нарадах над тим, яку форму правліня слід би впровадити, заявили ся за демократичною републикою.

Звідомлене в тім дусі буде предложене зіздови і сторонництвам, котрий відбудеть ся д. 7 цвітня в Петрограді.

Утеча царя?

КОПЕНГАҐА. Як доносить „Politiken“, подорожні, що прибули з Гапаради, кажуть, що цар утік з Царського Села. Він зник від вівтірка вечером. Мав утечи самоходом, тим самим, котрий мав його завести до Царського Села.

ШТОКГОЛЬМ (Ткб.) Професор університету П. Віноґрадов заявив кореспондентови часописи „Dagens Nyheter“, що поголоска про утечу царя неправдива.

Союз офіцирів републиканців.

ПАРИЖ. (Ткб.) До „Petit Parisien“ доносять з Петрограду: Утворив ся союз офіцирів републиканців.

Гроза протиреволюції.

ЖЕНЕВА. „Temps“ і иньші анґлійські часописи підчеркують, що нема виглядів порозуміня між Мілюковом а Чхеїдзом, супроти чого нема запоруки, що протиреволюція не вибухне.

Синод за революцією.

ЖЕНЕВА. Російський синод видав відозву до всіх вірних, в котрій заявляєть ся за революцією.

Бурцев шефом поліції.

„Temps“ потверджує вістку, що революціонер Бурцев став шефом поліції в Петрограді.

Війна.

Які були мирові умови російського царя?

БАЗИЛЕЯ. З Копенгаґи доносять: Виконуючий революційний комітет має в руках документи, що свідчать про участь царя в наміреню мирових переговорів. Отже Микола II хотів заключити окремий мир з осередними державами на таких умовах: 1) Льотаринґія вертає до Франції. 2) Польські землі відступаеть ся автономічній Польщі. 3) Галичину відступаєть ся Росії. 4) Австрійським Славянам запевняєть ся автономію.

Бріян амбасадором в Петрограді.

БЕРЛІН (Ткб.) Як доносять дневники, зачувати у французькій Палаті послів, що Бріян згодив ся обняти уряд амбасадора в Петрограді.

Чи буде війна з Америкою?

НОВИЙ ЙОРК. „Associated Press“ доносить з Вашинґтону: Державний департамент не приготовляє на разі ніякої відповіди на австроугорську ноту, сподіваючи ся, що через опізнене дасть ся уникнути зірваня зносин.

БЕРНО (Ткб.) Як доносять з Нового Йорку, Вільзон і кабінет є противні виповідженю війни Німеччині. Конґрес признає, що правда, воєнний стан за істнуючий, одначе вступлене в воєнний стан в дальшім значіню сього слова є залежне від дальших ворожих діл Німеччини.

Китай супроти Німеччини.

БЕРЛІН. Китайський посол вручив телеґраму свого правліня про зірване дипльоматичних зносин з Німеччиною.

НОВИЙ ЙОРК. Тут не ждуть, щоб зірване відносин між Китаєм і Німеччиною поки-що розвило ся далі. Коли Німеччина не вимусить зміни, то китайське правительство остане на дотеперішнім становищи, бодай доти, доки Злучені Держави не зроблять иньшого кроку. Думають, що Китай відкине запрошене антанту, щоби взяти участь у війні, хиба що умови, які давав би антант, були би такі заохочуючі, що опір проти участи в війні дав ся би переломити.

Успіхи в війні підводними лодками.

ХРИСТІЯНІЯ. (Ткб.) Пароxід Malmanye, що їхав з Нового Йорку, затонув коло Fallmouth.

YMUIDEN. (Ткб.) Голяндський пароxід Amtelstroom, що їхав з Ymuidem до Льондону, затонув.

МАДРИТ. (Ткб.) Німецька підводна лодка затопила анґлійський пароxід Gratia.

ЛЮҐАНО. (Ткб.) Доносять, що до Солуня в останних чотирох тижнях не прибуло 10 пароходів, котрі везли амуніцію і живність.

Париж. (Ткб.) Урядово. Панцирник Danton д. 19. с. м. затонув на Середземнім морі поцілений торпедою. Згинуло 296 людий, 806 вратовано.

ТЕРЧЕЛІНҐ. (Ткб.) Американський пароxід Healdton д. 21. с. м. вечером вцілила торпеда. Спущено на воду три човна. Один з них, з 8 людьми, серед котрих був один тяжко ранений, привіз торпедовець. Один член залоги в дорозі помер. Про иньші човна нічого не відомо. Імовірно згинуло 14 людий внаслідок експльозії кітла.

ҐАҐА. (Ткб.) Бюро кореcп. довідуєть ся, що до Терчелінґ причалило човно з сімома розбитками затопленого американського пароxода Healdton.

НОВИЙ ЙОРК. (Ткб.) Вісімох офіцирів з залоги корабля Healdton було американськими горожанами.

БЕРЛІН.. Кромі втрат в кораблях, про які донесено протягом марта, наші підводні судна затопили в останних днях 25 пароходів, 14 вітрильників і 37 рибацьких суден, набірних на 80.000 тон. Далі 9 ого марта одно з наших підводних суден в протоці знищило артилерійним огнем літакоплав. Згідно з поданими кораблями, о скілько на певно відомо, знищено між и. близько 34.000 тон вуглян, призначеного головно для Франції, 3.000 тон нафти, 3.000 тон руди, 3.300 т. збіжа і 9.900 т. харчів, кромі риб, затоплених враз з рибацькими суднами.

Війська на фронті супроти революції.

ЦІРІХ. Ціріхські дневники доносять з Петрограду: На російськім фронті вісти про революцію не викликали надзвичайного враженя і не ввели змін. Можливо, що се ще змінить ся, але за скорих несподіванок не слід ожидати.

Побіда під Монастирем.

БЕРЛІН. Цісар Вільгельм вислав до болгарського короля ґратуляційну депешу по причині світлої постави німецьких і болгарських військ під Монастирем. У тій депеші кажеть ся: Знаю, що наші хоробрі війська завсігди з тим самим завзятим посвяченем і тою самою сильною волею опирають ся ворогови, як будуть його атакувати, доки оконечна побіда не буде по нашій стороні. Що дай Господа!

Боять ся Гінденбурґа.

До Амстердаму доносять з Петрограду, що є там здогади, що скорий відворот Німців на західнім фронті потягне за собою велике пересунене військ на російськім фронті і що Гінденбурґ вихісне переходовий стан, який перебуває Росія і завдасть тій державі могучий удар.

Обмежене на північнім ледовім мори.

БЕРЛІН. Чужим державам подано до відома, що в будуччині в окрузі північного ледового моря — на схід від 240 схід. довж. і на полудне від 750 півн. шир., з виїмком норвеських териоріяльних вод, буде протиділане всяким оружем проти всякої плавби. Невтральні кораблі се, що будуть входити в той обсяг, зроблять на власну небезпеку. Пороблено одначе заходи, щоби невтральні кораблі, які вже є в дорозі, до 5. цвітня не були спиновані без окремої остороги.

Мексик посередничить на річ мира.

НОВИЙ ЙОРК. (Ткб). Associated Press доносить з Мексика: Мексиканське правительство виготовило до Сп. Держав таку ноту: Відповідно до письма Сп. Держав на ноту ґен. Каранци до правительств невтральних держав в інтересі мира, мексиканське правительство предкладає співділане, щоб запобічи тому, аби краї нашої части світа не взяли участи в европейській війні. Правительство буде вести дальше свої зусиля, які зміряють до приверненя мира в Европі.

З болгарської кватири.

СОФІЯ. Звіт болгарського ґен. штабу з 24. марта: Македонський фронт: Межи озерами Охріда а Преспа, а також в околици Бітолії, хвилями значний огонь неприятельської артилерії. На решті фронту слаба діяльність артилерії. Анґлійську сотню, що намагала ся посунути проти наших становищ на півн. східнім побережу озера Дойран, ми зігнали огнем. В долині Вардару і в околици Драми значна діяльність літаків.

На румунськім фронті нема нічого до звідомленя.

З головної австрійської кватири.

З дня 25. марта 1917.

На східнім фронті:

На захід від Луцка по нашій стороні успішна виправа відділу, який зробив наступ. Поза тим нічо важного.

На Італійськім фронті:

На побережу Красу наші стежі, що відбивали наступи, вдерли ся вчера рано під Костаневицею до першої неприятельської твердино-

лінії, зігнали італійські постої і на основі приказу, вернули до нашого становища.

Пополудни артилерійна боротьба на побережу була досить значна. В обсягу плаю Стільфс наші війська відперли наступ Італійців на Монте Сцоррлюззо, при тім неприятель потерпів значні втрати.

На південно-східним фронті:

Нічо нового.

Заст. шефа ґен. штабу Ф. Гефер.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 24 марта 1917

На західнім фронті:

По обох сторонах Сомми і Оази ведуть ся що дня бої між нашими забезпечуючими відділами і неприятельськими військами, що знаходять ся на переді, які по численних боях, получених для них з великими жертвами, тільки непевне висувають ся наперед, часто окопують ся, при чім дуже їм перешкаджають в свободі рухів видані нами зарядженя. Вчера атакували Французи наші позиції на захід від Ля Ферен і здовж низини Аклет, а також коло Невіль і Мержіваль. Відперто їх всюди. В Шампанії вдало ся нашим вивідним відділам привести в ріжних місцях полонених з французьких ліній.

На східнім фронті:

Фронт баварського князя Леопольда. Коло Сморґоня, Баранович і над Стоходом відігнано російські вивідні відділи, які по огневім приготованю посували ся наперед. Наші летуни зістрілили на південний захід від Двини неприятельський самолет, а коло озера Дрисвіти неприятельський привязаний бальон.

Фронт ґенерала полковника арх. Иосифа: Успішний огонь артилерії і метавок мін попередив наступи, в яких наші війська взяли приступом російські становища на південь від долини Тротусуль на граничнім хребті між Соліонтар і Озабаноштал і полонили 500 жовнірів. Наступ Росіян, який почав ся швидко опісля на північ від Мадярош, не вдав ся.

Фронт ґенерала пільного маршалка Макензена: Нічо нового.

Фронт Македонський: Положене незмінене. Бої між озерами Охріда і Преспа, здаєть ся, поки-що скінчили ся. Від 12—21. с.м. повторяли ся що дня наступи Французів, які вислали до них значну часть 76, 156. і 57. дивізії, а також кілька кольоніяльних полків. Неприятельський набуток терену з днів 15. і 18. с. м. вирівнали наші протинаступи в днях 20. і 21. марта. Пануючі над околицею гори в гористім краю на захід і північ від кітловини Монастира, які були цілю Французів, знаходять ся сильно в руках союзних військ, які знаменито визначили ся сильною витревалістю мимо тяжкого огню і сильними наступами. Співділане піхоти і артилерії, як також помічних військ, ведене певним проводом, було взірцеве. Нанесло воно неприятелеви дуже важкі втрати. і се, здаєть ся, є причиною, що хвилево настав супокій. Військо, повне віри в свою спроможність, дожидає дальших боїв.

З д. 25. марта.

На західнім фронті:

При погіднім воздусі на фронтах з Фляндрії и в Артоа була значна діяльність артилерії.

На полудневий схід від Іпери наші метачі мін виконали довготривалу стрілянину, потім вивідні стежі рушили вперед і застали рови цілком знищені і покинені через неприятеля.

Під Бомец, Роасн і на схід від каналу Крозат наступи неприятеля наткнули ся на наші сторожі, які задали шкоди неприятелеви і по одержаним вказівкам уступили.

В зударі під Врань, на північний схід від Соасон відперто французькі баталіони, які опісля потерпіли значні втрати.

Під Супір і під Сернь на північн. березі ріки Есн наші відділи по успішний огневій підготові сильним наступом вдерли ся до французьких ліній і вернули з 60 полоненими.

Межи морем а Мозелею множать ся наступи наших літаків на неприятельські самолети і земні криївки.

В воздушних боротьбах Анґлійці і Французи втратили 17 самолетів. Пор. бар. Ріхтгофен струтив 30-ий, а пор. Фос 16-ий і 17-ий самолет.

На східнім фронті:

Фронт баварського князя Леопольда:

В несподіванім поході коло Саман над Двиною полонено 81 Росіян. В кількох відтинках, головно під Сморґонем, на захід від Луцка, коло Бродів і Бережан змагала ся хвилями огнева діяльність.

З фронту архикнязя Йосифа і в области ґрупи Макензена при розтопах положене не змінило ся.

Македонський фронт:

На північ від Монастира наші підїзди очистили остале перед становищем гнїздо французьких стрільців.

Перший ґенеральний квартирмайстер Людендорф.

НОВИНКИ.

— **Папа для Українців.** Швайцарське українське пресове бюро доносить, що папа на просьбу ґр. Михайла Тишкевича рішив ся в усіх католицьких церквах цілого світа зарядити в означенім дни збірку на річ Українців.

— **З Мостищини пишуть нам виселенці.** Вп. посла Петрушевича просить ся поробити як найенерґічнійші заходи в намісництві чи в краєвій комісії причинк вій в Бялій, щоби всім виселенцям з повіту брідського і зборівського, які осїли в повіті мостиськім виплачено воєнні причинки. Переважно всі родини покликаних мужів чи синів дістали в Бродах по 50—100 кор. зачету, а до тепер дальше нїчого не побирають, хотяй ті служать при війську від початку мобілізації.

Урґенси письменні виселенців до Бялої нїчого не помагають. Велика нужда між виселенцями вже давно розпаношила ся. — Виселенці.

— **Буде Паска!** Апровізація м. Львова оголошує, що для християнського населеня Львова буде видавати почавши від 1. цвітня с. р. білу муку на свята. Мучні картки будуть заосмотрені печаткою „біла мука на свята“ і лише за оказанем сеї карти буде мож її набути.

— **Термін зголошеня під оружє ополченців з літ 1872 до 1891** визначено на Угорщині на день 16. цвітня.

— **Депутація повітових рад у нового намісника.** Оноді приняв намісник депутацію повітових рад, яку вів п. Мойса.

— **Німецький консулят** оголошує, що від дня 27. с. м. бюра того консуляту будуть знаходити ся при ул. Ягайлонській ч. 5—7 (ріг Третого мая). Рівнож від того дня містити ся буде там також відділ пашпортовий німецького консуляту.

— **З польського Королїства.** При міських виборах в 20 містах польського Королїства вибрано, як доносять тамошні польські часописи, 118 радних Поляків, 119 радних Жидів і 14 радних Німців. В містах Бендзїні і Любенні (на Куявах) вибрані лише самі Жиди.

— **Жиди в Варшаві.** Жидів в Варшаві є 357.000. Се число виказало ся тепер при видаваню муки Жидам на маци. Минувшого року було їх там 350.413. Прибуло проте протягом одного року 7.000.

— **І так буває.** Реставратор в Мангейм одержав недавно пересилку надану як нагробник. При почтовій контролї сконстатовано, що замість нагробника, в пересилці була заколена безрога і 18 фунтів масла, Поліція се сконфіскувала.

— **Деґрадація румунського ґенерала.** В Яссах доконано публичної деґрадації ґенерала Сочка, одного з найвисших офіцирів в румунській армії. Деґрадація та лучить ся зі справою упадку Букарешту, де ґенерал Сочек, як комендант дивізії, мав боронити позиції над Дунаєм і ослонювати Букарешт. Як відомо, румунські війська на тім боєвім фронті несподівано відступили, нєждучи на російську поміч, а ґенерал Сочек віддав без борби Німцям позиції, роблячи тим самим оборону Букарешту неможливою. Поставлено за се ґенерала Сочка перед воєнний суд під закидом занедбаня обовязку оборони і засуджено його на 5 літ тяжких робіт і деґрадацію. Як доносять румунські часописи, обтяжуючим для него було се, що він був явним сторонником політики прилученя ряду до осередних держав. Був він еміґрантом з Австрії і уважаний за найздібнійшого офіцира румунської армії. Акт деґрадації відбув ся в Яссах на площи Копон. Цілий ґарнізон Ясс виступив під оружєм, уставляючи ся в чотирокутник. В середині стояв офіцирський корпус і много російських офіцирів. Обжалованого приведено в відкритім самоході. Ґенерал Сочек плакав. — Полковник авдитор прочитав вирок, засуджуючий ґенерала Сочка на деґрадацію, позбавлене всіх прав і пять літ тяжких робіт. При словах: „Ви негідні офіцирського мундуру“ зірвав ґенералови еполети, а жандарм зломив його шпаду і кинув кавалки на землю. В тій хвилї величезна товпа, що заповняла площу і довкола дахи, заревіла нелюдським риком і свистом. Коли рушив самохід з обжалованим, часть товпи кинула ся за самоходом, обкидуючи вязня болотом.

— **З Ґмінду доносять нам:** Народне українське учительство в Ґмінді-бараках основало дня 4. лютого с. р. „Відділ Взаїмної Помочи“ гал. і бук. учителів і учительок на галицьких статутах і від дня основаня почало вже свою діяльність.

— **Бажанє чорногорського премєра.** Доносять з Парижа, що бувший чорногорський премєр і міністер заграничних справ Мюшкович оголосив, що жадає получення Сербії і Чорногори.

— **Залізничий карамболь в Швеції.** Один голяндський наочний свідок описує так страшний випадок в Швеції, який скоїв ся з поїздом, що віз до Росії інвалідів: Дня 26 го лютого около год. 3 рано відїхав поїзд з Мальви з 228 російськими воєнними інвалідами і прибув на 10 год. вечером до малої шведської стації Гольмсведен коло Сидергаму. Поїзд не мав на тій стації задержувати ся і длятого переїздив через неї повною парою, хоч стаційні будинки і залізна дорога були зовсім неосвітлені. Як всюди, так і в Швеції нема чим світити і шведська залізнича управа поручила через те начальникам стацій якнайбільшу ощадність.

На стації Гольмсведен поїзд з інвалідами був одиноким поїздом, що мав в ночи переїздити через стацію і начальник стації не уважав конечним задля сього одного поїзду освічувати залізничий тор. Так вїхав поїзд серед цілковитої темряви на стацію, попав в наслідок кепського уставленя вайхи на невластивий тор, який вів до великої вежі з водою і в найбільшім розгоні наїхав на вежу. З льокомотиви і перших чотирох возів остали самі окервавлені тріски. Ті, що сиділи в тих возах, втратили всі житє. Тільки безформні і страшно порозривані части тіла видобуто з під румовищ.

Між убитими російськими інвалідами було 23 умово хорих. Иньші вози внаслідок сильного зудареня рівнож поперевертались. Факт, що з того місця заходили крики о поміч, свідчить, що нещасливі ще жили якийсь час. Та на жаль не було досить рук до уділюваня помочи.

Стація Гольмсведен се одна з найменьших в північній Швеції і через те число залізничих робітників там дуже обмежене. Начальник стації залярмував село і зателефонував (в Гольмсведен нема лікаря) до найблизшої більшої стації за лікарською помочию. Ся прийшла дуже пізно, бо аж рано. Тимчасом повмирало богато тяжко ранених серед страшних мук.

З 228 воєнних інвалідів згинуло що найменьше 100, иньші віднесли більше або менше тяжкі ушкодженя і ледви дванайцятьох вийшло з того нещастя цїло.

— **На Волині.** Один галицький учитель в українській школі на Волині пише між иншим: ...Признаю відкрито, що у нас в Галичині нема дійсно популярних часописий ні брошур, а се тому, що мова й хід думки не вельми мужицькі. Ох, коли-б то дістати видання з України перед війною. Галицькі й російські Українці неоднаково думають і відчувають. Причина сього се близько 150-літня слаба лучність з собою. Галичани вийшли найбільше з польської школи й тому в богатьох справах вибігли від російських Українців. Загалом галицька інтеліґенція накормлена польщиною і тому ріжнить ся від Закордонців. Се бачимо в часописях і літературі. Написане й говорене Галичанином не все зрозуміле для Українця з Росії. Тому я мушу наперід обтріпувати себе з польської фарби, приглядати ся і прислухувати ся Українцеви Волині, поки скажу яке слово. — Справа школи стоїть тут знаменито. Нічого кращого, як учити своїх рідним словом... Діти горнуть ся до школи дуже, учать ся на подив пильнійше ніж в Галичині. Я учив в Галичині в Т. перед війною 5 літ, але, признаю ся, не мав таких спосібних дітий, як тут. Приємність учити. Говориш до старших учеників, котрі ходили дві три зими до московської школи й бачиш, як мигають їх очи за тобою. Чому се? Бо говориш материньою мовою. Не знаю, як се закрало ся у моїй школі, але хто з учеників прочитає є замість е або са замість ся, чую голоси „кацап“, „кацап“. Ходять до школи як найправильнійше. На 30 учеників протягом тижня серед теперішньої зими, лихого одягу й дороги пів верстви не прийде до школи один ученик. Се посвідчить мій записник учащаня. Правильність в ходженю до школи се, — борони Господи, — не моя заслуга, се глибші чинники, котрі сплять у нашім народі. Дайте рідну школу, а побачите, що з „хахлів“ у „беренлянд-і“ (краю ведмедів) вийдуть мужики, негірші від Чехів і Німців, і то протягом 10 літ. — Страшна ґенерация ввічлива, гостинна, делікатна, загалом має всі вроджені прикмети джентельменства й то на щасте не вивченого, а вродженого. Одна хиба народу — се великий нахил до алькоголю і взаїмна незгідливість між собою. Причини сих хиб знає добре наша історія. Се вщіпили наші сусіди, панщина й неволя... — (ВСвУ).

— **Карти на мило** обовязують від дня 20 с. м. в Будапешті. На одну особу призначено 25 дк. мила на протяг 2 тижнів. Ціна мила за 25 дк. 1 кор. 4 с.

ОПОВІСТКИ.

Второк, дня 27. марта 1917.

Нині: 27. марта гр.-кат. Венедикта, римо-кат. Рупорта.

Завтра: 28. марта гр.-кат. Аґапія, римо-кат. Сикста.

○ В справі „Світа“. Хв. Редакціє! Будь ласка, не відмовте уклінній просьбі, тай помістіть отсю заяву: Так, як свого часу було оповіщено, що „Світ“ часопись для українських родин підписуватьме, як відвічальний редактор п. Др. Д. Лукіянович, так теж і було від 1—3 ч. „Світа“. Відвічальности за зміст за виїмкою оповіданя „Кволий Іван і сукриста Пазя“ п. Др. Лукіянович не поносить, бо справжнім редактором був не він і се загально відомо. Чому п. Др. Лукіянович вважав за потрібне пригадувати се читачам „Укр. Слова“ хай остане... „редакційною тайною“ Вид. „Світ“. — Вид. „Світ“ Львів, Куркова ч. 11.

Послідні вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 26. марта.

Східний фронт:

На північ від долини Чобаніос наступ Росіян не повів ся. Кромі того нічо важно.

На італійськім і півд.-східнім фронті.

Не зайшло нічо важного.

Заступник шефа Генерального штабу
фельдмаршалок-поручник Ф. Гефер.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

Західний фронт:

Від каналу Ля Басе аж до південного берега ріки Сеарп вчера арматня борба була сильна. На горбковім терені на південний захід від Ст. Квінтен наші війська наступили на француські сили, котрі посунулись за Сом і канал Крозат і в нагальній сутичці завдали їм кроваві втрати. Добича виносить 100 бранців, кілька скорострілів і одну армату.

На схід від низини Аолет і в напрямі лінії Ліи—Нувіль неприятель по сильнім арматнім огни, впровадив значні части кількох дивізий до наступу на наші висунені наперед відділи, які відперли неприятеля — наступаючого в кількох місцях трикратно і завдали йому значні втрати.

Під Краонель, на північ від ріки Еси в рукопашній борбі зломано француський наступ.

Дня 24. с. м. летнича ескадра заатакувала Дункерку. Запримічено кілька пожарів. Вчера неприятель в воздушних борбах втратив 11 самолетів,

На східнім фронті і македонськім при малій діяльности артилерії і відділів перед становищами положене незмінене. Летуни наші з дуже добрим успіхом кинули бомби на неприятельський табор коло Скаус, на південний схід від озера Дойран.

Перший ґенеральний кватирмайстер Людендорф.

Надіслане.

„За сю рубрику редакція не відповіда“

Оголошеня.

Видає і відвічає за ред.: Д-р Сидір Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.